

[Formanden]

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Anden behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om menighedsråd.

(Lovforslag nr. L 34. Fremsat 21/11 79. Første behandling 13/12 79. Betænkning 14/2 80).

Der var stillet 1 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslaget og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

§ 1, ændringsforslaget om en ny affattelse af § 2, § 2 i den nye affattelse og § 3 vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

7) Anden behandling af:

Forslag til lov om ændring af lovene om folke-, invalide- og enkepension. (Forhøjelse af pensions- og hustrutillæg).

(Lovforslag nr. L 103. Fremsat 23/1 80. Første behandling 29/1 80. Betænkning 14/2 80).

Der var stillet 11 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Sammen med denne sag foretoges den under punkt 8 på dagsordenen opførte sag, nemlig:

8) Anden behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om social bistand. (Forhøjelse af ydelser).

(Lovforslag nr. L 104. Fremsat 23/1 80. Første behandling 29/1 80. Betænkning 14/2 80).

Der var stillet 2 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagenes paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagenes overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Forhandling

Brixtofte (V):

Som det fremgår af betænkningen, har en række partier, herunder venstre, stillet ændringsforslag, der sikrer, at velstandsregulering også foretages af grundbeløbet. Hvis man ikke gennemfører de ændringsforslag, vi har stillet, vil man tage det første skridt i retning af en indtægtsbestemt folkepension. Derfor anbefaler vi at stemme for de af os stillede ændringsforslag.

Agnete Laustsen (KF):

Det konservative folkeparti kan gå ind for, at der sker en regulering af de sociale pensioner som konsekvens af de satsforhøjelser, der er blevet aftalt på arbejdsmarkedet for andet overenskomsthår. Vi kan derfor acceptere, at der som foreslået af regeringen bevilges 190 mill. kr. til dette formål. Men vi finder det ikke rimeligt, at forhøjelsen udelukkende skal placeres på pensionstillægget. Vi ønsker også grundbeløbet reguleret inden for den afsatte beløbsramme, idet det er vores opfattelse, at samtlige pensionister bør tilgodeses.

Vi gør det så meget des mere, som det under udvalgsbehandlingen er blevet oplyst, at regeringen i efteråret agter at anvende 400 mill. kr. til de laveste indkomstgrupper, her-

[Agnete Laustsen]

under pensionisterne, bl. a. som kompensati- on for de stigende varmeudgifter. Hvis forde- lingen til den tid skal ske på samme måde som nu foreslået, vil der opstå en ganske uri- melig forskelsbehandling af de mennesker, som har sparet lidt op eller måske har en mindre formue i hus eller forretning.

Vi kan ikke gå ind for SFs ændringsfor- slag om en yderligere forhøjelse på grund af besparelser på boligydelse, og vi vil der- for stemme imod dette ændringsforslag.

Jørgen Junior (FP):

Fremskridtspartiet kan gå ind for de æn- dringsforslag, der er stillet af kristeligt folke- parti og tiltrådt fra forskellige andre partiers side, ud fra det synspunkt, at vi dermed vil gå lidt i retning af en mere ensartet pension – i stedet for som foreslået af regeringen at gøre forskellene større og straffe i lidt højere grad, end det hidtil har været tilfældet, de mennesker, der har evnet at spare en lille smule op, eller som har en lille arbejdsind- komst ved siden af.

Hvis – og det må vi jo regne med – disse ændringsforslag ikke vedtages, kan vi også støtte ændringsforslagene fra SF, ikke fordi vi er enige i princippet om, at man skal forø- ge forskellen, men fordi det reelt vil medføre, at et antal pensionister dog vil få lidt bedre pensioner end på nuværende tidspunkt. Vi finder faktisk, at tankegangen bag ved SFs forslag, nemlig at man benytter et ubrugt beløb fra boligydelsen til at få de utilstræk- kelige pensioner hævet en lille smule, burde kunne vinde forståelse også inden for social- demokratiet. Hvis det skulle vise sig senere at være tilfældet, vil fremskridtspartiet være villigt til at støtte en sådan tankegang.

Foreløbig vil vi altså stemme for æn- dringsforslagene i dag, såvel ændringsforsla- gene fra den ene side, hvor vi principielt er enige, som ændringsforslagene fra den anden side, der dog trækker en lille smule i den rigtige retning, hvad angår beløbsstørrelsen.

Lilli Gyldenkilde (SF):

Jeg skal anbefale, at man stemmer for SFs ændringsforslag, som går ud på en – om end meget beskeden – forhøjelse i forhold til det foreslåede. Det beløb, vi foreslår pensionerne hævet med, er såmænd kun de 50 mill. kr., der ifølge finansloven er sparet på boligydelse

sen i 1979, og fordelingen af pengene er den samme som den, der ligger i socialministe- rens forslag.

SF mener naturligvis, at de penge, der blev afsat til pensionsreformen, også skal bruges til pensionisterne, og det gør man alt- så ikke ved at lade være med at bruge disse 50 mill. kr. Derfor undrer det mig at høre, at flere har afvist at stemme for disse ændrings- forslag.

Lad mig i øvrigt bemærke, at de ændrin- ger i reglerne om dyrtidsregulering, der blev vedtaget i december, reelt betyder tab af en dyrtidsportion, hvilket for den enkelte pensi- onist vil sige 575 kr. mindre årligt. Så er det ikke for meget at stemme for dette her. Brændselspriserne blev også dengang taget ud af reguleringen, og også det betyder uen- delig meget for pensionisterne. Faktisk bety- der det, at de, der er dårligst stillet, også kommer med til at bære krisens byrder. Det var ikke netop det, regeringen sagde, da den kom med sin tiltrædelsesredegørelse.

SFs ændringsforslag retter naturligvis ikke op på det, man har taget i december måned, men det hjælper dog lidt.

SF kan ikke stemme for de ændringsfor- slag, kristeligt folkeparti har stillet og andre partier har tilsluttet sig, idet de indebærer, at forhøjelsen skal fordeles på en anden måde end den, vi forestiller os. Det betyder reelt, at der bliver mange flere, der skal dele pen- gene, og så bliver der mindre til den enkelte, og der bliver især mindre til dem, der er dår- ligst stillet, idet ændringsforslagene indebæ- rer, at de, der har store indtægter ved siden af pensionen, også får denne forhøjelse. Det mener vi ikke er rimeligt, og det kan vi ikke stemme for.

Aase Olesen (RV):

Som allerede nævnt ved førstebehandlin- gen er dette forslag ikke uden problemer. I en situation, hvor vi må forvente et voldsomt pres fra mange sider for at få nedsat de of- fentlige udgifter, vil vi ustandselig komme til at stå i den situation, at vi må vælge mellem løsninger, der isoleret betraget er utilstræk- kelige.

I dag, hvor vi står og skal fordele 190 mill. kr., har det radikale venstre valgt at tilslutte sig regeringens måde at fordele dem på, men det er et valg, vi foretager uden begejstring.

[Aase Olesen]

Vi vælger altså at fordele dem blandt de grupper, der alt andet lige er hårdest spændt for, og vi vil i konsekvens heraf stemme imod samtlige ændringsforslag.

Brusvang (CD):

Centrum-demokraterne har ikke noget medlem i det pågældende udvalg, og jeg skal derfor redegøre for vor stilling til ændringsforslagene her.

Centrum-demokraterne vil stemme for, at det af regeringen foreslåede beløb bliver anvendt til forhøjelse af de pågældende sociale ydelser, men centrum-demokraterne er ikke enige i den måde, regeringen har foreslået at fordele pengene på. Centrum-demokraterne finder, at det havde været rimeligt med en forhøjelse også af grundbeløbet, sådan at forhøjelserne var kommet alle til gode.

Med denne motivering kan jeg meddele, at vi stemmer for ændringsforslag nr. 1, 2, 4 og 6-11, men tager afstand fra de af SF stillede ændringsforslag, nr. 3 og 5, som vi anser for udtryk for en overbudspolitik.

Anne Grete Holmsgård (VS):

VS vil stemme for den lille forhøjelse af pensionerne til de dårligst stillede, der ligger i regeringens forslag, men jeg vil også sige, at der absolut ikke er noget at råbe hurra for i dette forslag. Det minder meget om den form for femørespolitik, som regeringen lagde frem, da man forøgede rådighedsbeløbet i november 1979, hvor man stikker en lille femøre ud, når det, der i virkeligheden er brug for, er det tidobbelte. Jeg synes også, man må se dette her på baggrund af, at regeringen utallige gange har fremhævet, at det ikke er meningen, at de økonomiske stramninger, den lægger op til, skal ramme de dårligst stillede, men i praksis rammer de alligevel både almindelige mennesker og også de allerdårligst stillede.

Denne regulering indebærer for det første kun en regulering for det andet overenskomstår. Den regulering, man skulle have haft for det første overenskomstår, er simpelt hen væk, og den bliver væk.

For det andet står det tydeligt i de svar, vi har fået fra socialministeriet, at pensionisterne ikke skal regne med, at de får en regulering i takt med lønglidningen på arbejdsmarkedet, og det er vel at mærke en lønglidning,

som regeringen selv har sagt man må regne med i den kommende tid.

Samtidig med, at man giver disse 5 øre i socialministeriet, snupper man 10 øre gennem arbejdsministeriet, for det er jo sådan, at mens disse forhøjelser betyder henholdsvis 372 kr. for en enlig pensionist og 348 kr. for samboende pensionister på årsbasis, snupper man for de samme to grupper henholdsvis 550 kr. og 575 kr. på årsbasis gennem dyrtidsforringelsen, og det betyder simpelt hen, at det økonomiske resultat bliver negativt for pensionisterne.

Det er også værd at lægge mærke til, at hvor man ved velfærdsreguleringen i 1977 havde afsat 610 mill. kr. regnet ud i pristalsniveau januar 1979, er det, man vil yde i år, 158 mill. kr. i 1980 og 190 mill. kr. til næste år. Det betyder, at staten har et overskud på 452 mill. kr. i forhold til, hvad man mente det var rimeligt at regulere med for bare to år siden.

Så siger man fra regeringens side: ja men vi har også afsat 400 mill. kr. til varmebidrag til de dårligst stillede. Jo tak, men hvornår ser pensionisterne dem? Dem ser de engang i efteråret i en engangsydelse. Man må også lægge mærke til, at de 400 mill. kr. ikke bare er til pensionisterne, men til alle dårligst stillede, og at det er ikke noget, der skal fortsætte ud over 1980.

Hvad angår de stillede ændringsforslag, kan vi ikke tilslutte os de forslag, der er stillet af kristeligt folkeparti, og som en række partier har tilsluttet sig, for vi mener, det er bedre, at denne forhøjelse går til de dårligst stillede og ikke bliver spredt ud på alle pensionisterne og dermed er med til at stille den dårligst stillede gruppe endnu værre.

Derimod kan vi godt støtte SFs ændringsforslag om at bruge 50 mill. kr. mere. De 50 mill. kr. kommer jo fra boligydelsen, og det er nogle penge, pensionisterne allerede én gang har fået stillet i udsigt. Dem har man fikst og frejdigt draget ind igen, fordi der ikke var nok, der søgte boligydelse, i stedet for at spørge, hvorfor der ikke var nok. Der er helt klart et behov for de penge, når man ser på, hvordan pensionisterne rundt omkring i landet er stillet i dag. Men vi mener også, at man ikke generelt skal give forhøjelser på pensionerne ved at finde et lille smuthul her og et lille smuthul dér, hvor der er blevet 25 eller 50 mill. kr. tilovers. Det må

[Anne Grete Holmsgård]

simpelt hen være en ret for pensionisterne at have en anstændig levestandard.

Inge Krogh (KrF):

Kristeligt folkeparti har stillet forslag om, at de 190 mill. kr., der er stillet til rådighed for forhøjelse af pensionerne, fordeles på grundbeløb og tillæg, således at forholdet mellem grundbeløb og tillæg bliver det samme nu, som det blev fastlagt i pensionsreformen af 1978. Den pensionsreform opfattede vi som et skridt på vejen til en ens folkepension til alle, men dette forslag går i den modsatte retning og synes at være et skridt på vej til indtægtsbestemt folkepension.

Vi har stillet disse ændringsforslag af hensyn til småsparere og dem, der har en lille rente efter salg af et hus eller en virksomhed.

Lis Starcke (DR):

Vi mener, at beløbet 190 mill. kr. er aldeles utilstrækkeligt, men da vi nu altså ikke har mere til rådighed, kan vi følge den måde, som regeringen vil fordele det på, idet vi mener, det er vigtigt, at det bliver givet til de dårligst stillede pensionister.

Vi kan stemme for SFs ændringsforslag, men ikke for kristeligt folkeparti med andre partier's forslag.

Socialministeren (Ritt Bjerregaard):

Det er ikke mærkeligt, at venstre og det konservative folkeparti og kristeligt folkeparti har stillet de ændringsforslag, de har her i dag, for det svarer meget nøje til, hvad de sagde ved førstebehandlingen.

Derimod er det ganske påfaldende at se, hvad hr. Brusvang mener på centrum-demokraternes vegne, og jeg skal her citere fra første behandling, hvor fru Birgith Mogensen sagde (Folketingstidende 1979-80, 2. samling, sp. 4313):

»Lovforslagene fortjener dog foruden tilslutning en bemærkning til ordlyden i ministerens skriftlige fremsættelse. Her giver ministeren udtryk for, at årsagen til, at forhøjelsen bliver lagt på pensionstillægget, er, at man ønsker at hjælpe de dårligst stillede pensionister. Dette synspunkt kan vi støtte fuldt ud, vi ønsker blot, at det også bliver gennemført ved næste del af pensionsreformen, og at man ikke igen hjælper de bedre-

stillede pensionister ved at lægge det meste af forhøjelsen på grundbeløbet.«

Der er med andre ord sket ganske meget i forbindelse med behandlingen af lovforslaget i folketingets udvalg for centrum-demokraternes vedkommende.

Jeg forstår i og for sig godt fru Lilli Gyldenkildes ærgrelse over de 50 mill. kr. fra boligydelsen. Jeg deler den ærgrelse eller beklagelse, men det var nu sådan ved udarbejdelsen af boligydelsesloven, at der var tvivl om, i hvilket omfang boligydelsen ville blive udnyttet af ejerne, og det var derfor en forudsætning, at der måtte ske en revision af udgiftsskønnet i forbindelse med anden fase af udbetalingerne fra pensionsfonden. Ved denne revision vil et over- eller underforbrug i forhold til det oprindelige skøn blive reguleret ved de fremtidige udbetalinger fra fonden. Sådanne retningslinjer må jeg naturligvis følge, og derfor har vi ikke kunnet støtte det ændringsforslag, der er stillet af SF.

Brusvang (CD):

Socialministerens citat er, jeg havde nær sagt selvfølgelig, korrekt. Det blev sagt af fru Birgith Mogensen ved første behandling, og det, jeg står og siger her i dag, er udtryk for en anden opfattelse. Der er altså tale om, at vi har taget et andet standpunkt. Jeg vil gerne have lov til at understrege, at det vel nok sker for de fleste medlemmer i dette ting, at de kan give udtryk for synspunkter – det sker også for mig selv – som gruppen ikke er enig i, og det er altså det, der er sket i denne sag. Det standpunkt, vi har, og som vi vil stemme for, er det, jeg har redegjort for.

Lilli Gyldenkilde (SF):

Jeg skal ikke fortabe mig i hr. Brusvang, men dog alligevel sige, at jeg nok synes, det var en ejendommelig bemærkning, der kom som slutreplik, i og med, at hr. Brusvang sagde, at det var en form for overbud, når SF forestillede sig, at vi godt kunne bruge 50 mill. kr. mere på dette område. Det forekommer så meget mere ejendommeligt, som der vist ikke er tvivl i CDs rækker om, at man godt kan bruge godt og vel 7 mia kr. på militæret.

Det, jeg kommer herop for, er egentlig for at stille et spørgsmål til socialministeren. I bemærkningerne fra første led af pensionsre-

[Lilli Gyldenkilde]

formen står, at disse beløb på boligydelsen skal reguleres, alt efter, hvorledes de bliver brugt. I den forbindelse vil jeg gerne have oplyst, hvad de skal reguleres i forhold til. Om det er i forhold til finansloven eller i forhold til, at de kan blive til gavn for pensionisterne? Det fremgår ikke helt klart af de bemærkninger, der blev gjort.

Socialministeren (Ritt Bjerregaard):

Det fremgår af bemærkningerne, at det skal være til gavn for pensionisterne, men det er ikke noget, der kan ordnes i forbindelse med dette lovforslag.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Der foretoges først afstemning vedrørende forslag til lov om ændring af lovene om folke-, invalide- og enkepension. (Forhøjelse af pensions- og hustrutillæg). (Lovforslag nr. L 103).

Ændringsforslag nr. 2
forkastedes, idet 55 stemte for, 84 imod.

Ændringsforslag nr. 3
forkastedes, idet 34 stemte for, 107 imod.

Ændringsforslag nr. 4 og 6 betragtedes som
bortfaldet efter forkastelsen af ændringsforslag nr. 2.

Ændringsforslag nr. 5
forkastedes uden afstemning.

§ 1
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 7
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 8 og 9 betragtedes som
bortfaldet efter forkastelsen af ændringsforslag nr. 7.

§ 2
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 10
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 11 betragtedes som
bortfaldet efter forkastelsen af ændringsforslag nr. 10.

§§ 3 og 4
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 1 angående titlen betragtedes som
bortfaldet efter forkastelsen af ændringsforslag nr. 2, 7 og 10.

Lovforslagets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Man gik dernæst til afstemning vedrørende forslag til lov om ændring af lov om social bistand. (Forhøjelse af ydelser). (Lovforslag nr. L 104).

Ændringsforslag nr. 1 og 2
forkastedes uden afstemning.

§§ 1 og 2
vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

9) Første behandling af:

Forslag til lov om landsskatteretsdissenser.
[Af Glistrup (FP) m. fl.]
(Lovforslag nr. L 99. Fremsat 17/1 80).

Lovforslaget sættes til forhandling.